

สรุปใจความสำคัญจากคำกล่าวเปิด
งานสัมมนาประจำปี ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคใต้ ปี 2569
เรื่อง “ธุรกิจได้ปรับตัวอย่างไร ในโลกที่ไม่แน่นอน”
นายวิทย์ รัตนกร ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย
วันที่ 13 กรกฎาคม 2569 ณ The Signature Convention Center
โรงแรมเดอะซิกเนเจอร์ โฮเทล แอร์พอร์ต อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

สวัสดีท่านผู้มีเกียรติทุกท่าน

ปัจจุบัน ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ให้ความสำคัญกับเศรษฐกิจภูมิภาคมากขึ้น เพราะคนส่วนใหญ่ และธุรกิจ SMEs จำนวนมากอยู่ในภูมิภาค ดังนั้น สำนักงานภาคทั้ง 3 แห่งของ ธปท. จึงมีความสำคัญและเป็นจุดเชื่อมโยงกับภาคเศรษฐกิจจริง (Real Sector) โดยเฉพาะในส่วนของโครงการ BLP ซึ่งเป็นการพูดคุยกับผู้ประกอบการ รับฟังเสียง รับฟัง Feedback จากภาคเศรษฐกิจจริง ทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินนโยบายการเงินของ ธปท.

สำหรับหัวข้อสัมมนาในวันนี้ “ธุรกิจได้ปรับตัวอย่างไร ในโลกที่ไม่แน่นอน” เป็นหัวข้อที่น่าสนใจ ในยุคปัจจุบันที่ความไม่แน่นอน (Uncertainty) ได้กลายเป็นความปกติใหม่ (New Normal) โดยช็อกที่เกิดขึ้นกับเศรษฐกิจโลก (Global Shock) มีความถี่มากขึ้น จากในอดีตประมาณ 10 ปีจะเกิดขึ้นหนึ่งครั้ง เปลี่ยนมาเป็นเกิดขึ้นแทบจะปีละครั้ง เห็นได้จากสงครามการค้าสหรัฐอเมริกา-จีนที่เรียกกันว่ายุคทรัมป์หนึ่ง ต่อด้วยวิกฤติโควิด-19 ตามมาด้วยสงครามรัสเซีย-ยูเครน ปีที่แล้วมีเรื่อง Reciprocal Tariff และสงครามอิหร่านที่เริ่มในต้นปีนี้ เห็นได้ว่าโลกเปลี่ยนจากยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) มาสู่ยุคของความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์และภูมิเศรษฐศาสตร์ (Geopolitics & Geoeconomics) ประเทศไทยก็ได้รับผลกระทบผ่านช็อกเหล่านี้เช่นกัน ในอดีตเศรษฐกิจไทยเคยเติบโตได้ 7% เมื่อเกิดช็อกขึ้นหลาย ๆ ระลอกทำให้เศรษฐกิจไทยเติบโตลดลงเหลือราว 2-3% ในปัจจุบัน ขณะที่ศักยภาพการเติบโตทางเศรษฐกิจที่เรียกว่า Potential GDP เหลือเพียง 2.9% เนื่องจากตลอด 20 ปีที่ผ่านมาประเทศไทยขาดการลงทุนและการพัฒนาเทคโนโลยี ทำให้ความสามารถในการแข่งขันลดลง จึงต้องเร่งลงทุนและช่วยกันปรับตัว

ภาพรวมเศรษฐกิจไทยปีนี้ ธปท. ประเมินว่าเติบโตได้ที่ 2.3% ซึ่งถือว่าไทยมีความยืดหยุ่นและปรับตัวได้ดี ส่วนหนึ่งเพราะมีมาตรการภาครัฐช่วยประคับประคอง อีกทั้งยังสามารถนำเข้าน้ำมันและปύจากแหล่งอื่นได้เพิ่ม ทำให้การเติบโตของเศรษฐกิจไม่ลงลึกไปถึง 1.5% ตามที่เคยคาดไว้ก่อนหน้านี้ โดยอัตราเงินเฟ้อเฉลี่ยทั้งปีคาดว่าจะอยู่ที่ 2.8% อย่างไรก็ตาม เศรษฐกิจไทยยังคงเผชิญความท้าทายสำคัญ คือการเติบโตของเศรษฐกิจแบบ K-Shape โดยธุรกิจขนาดใหญ่มีผลประกอบการที่ดีและเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่าย ขณะที่ SMEs และประชาชนผู้มีรายได้น้อยได้รับผลกระทบรุนแรงกว่าจากต้นทุนพลังงานและอาหารที่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ การส่งออกที่คาดว่าจะเติบโตได้ดีถึง 14% ก็กระจุกตัวอยู่ในกลุ่มอิเล็กทรอนิกส์และเทคโนโลยีซึ่งมีจำนวนผู้ประกอบการไม่มาก กลุ่ม Top 1% ที่สร้างมูลค่าการส่งออกมากกว่า 85% มีเพียง 105 ราย โดยในจำนวนนี้ 87 รายเป็นบริษัทต่างชาติที่มีการนำเข้าวัตถุดิบสูงและจ้างแรงงานไม่มาก ทำให้เงินที่หมุนเวียนสู่เศรษฐกิจมีจำกัด และแม้ไทยจะได้รับานิสงค์จากเงินลงทุนต่างชาติ (FDI) ในกลุ่ม AI และ Smart Electronics แต่หากกระแสของ AI ชะลอตัวลงในอนาคต อาจกลายเป็นความเสี่ยงสำคัญต่อการลงทุนและการส่งออกของไทยที่ต้องเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด

สำหรับภาคใต้ถือว่ามีความต่อเนื่องจากทรัพยากรธรรมชาติที่ได้เปรียบภูมิภาคอื่น ทั้งด้านการท่องเที่ยวและสินค้าเกษตร ทำให้ในอดีตที่ผ่านมา ช่วงที่เศรษฐกิจโลกเป็นปกติและไม่มีช็อกเกิดขึ้น จะเห็นเศรษฐกิจภาคใต้เติบโตได้ดี อย่างไรก็ตาม โครงสร้างเศรษฐกิจของภาคใต้มีความเชื่อมโยงกับต่างประเทศสูง ทำให้มีความอ่อนไหวต่อ Global Shock มาก ทั้งภาคการท่องเที่ยวที่พึ่งพานักท่องเที่ยวต่างชาติเกือบ 80% รวมถึงภาคเกษตรและภาคอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าเพื่อการส่งออกเป็นหลัก ซึ่งส่วนใหญ่ยังเป็นการผลิตในขั้นต้นและขั้นกลาง เช่น ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ทูเรียน เป็นต้น ยังไม่ได้แปรรูปแบบมูลค่าสูงมากนัก อีกทั้งบางส่วนได้เสียความสามารถในการแข่งขันไปพอสมควร อย่างยางพาราที่ผลผลิตต่อไร่ของเวียดนามไล่ทันและสูงกว่าไทยแล้ว หรือกุ้งขาวที่ส่วนแบ่งในตลาดโลกของไทยลดลงต่อเนื่อง นอกจากนี้ เศรษฐกิจของภาคใต้กว่า 50% กระจุกตัวอยู่ใน 3 จังหวัดหลัก (ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี และสงขลา) ทำให้ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้สูงมาก โดยรายได้ต่อหัวของภูเก็ตเมื่อเทียบกับบราซิลแตกต่างกันถึง 7 เท่า ซึ่งเป็นปัญหาที่ต้องพยายามแก้ไขกันไป

ในส่วนของ ธปท. ได้มีการปรับบทบาทจากเดิม โดยยังคงให้ความสำคัญกับการดูแลเสถียรภาพเศรษฐกิจและระบบการเงิน ผ่านการดำเนินนโยบายการเงิน ที่ปัจจุบันอยู่ในระดับผ่อนคลายเป็นต่อเนื่อง รวมถึงการดูแลค่าเงินบาทอย่างเต็มศักยภาพ อย่างไรก็ตาม เพื่อแก้ปัญหาเชิงโครงสร้างในมิติต่าง ๆ ธปท. ได้ดำเนินมาตรการเฉพาะจุดเพิ่มเติม ได้แก่ เพิ่มการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs ประกอบด้วย 1) โครงการ SMEs Credit Boost ซึ่งเป็นโครงการกลไกค้ำประกันสินเชื่อ ปัจจุบัน มียอดอนุมัติสินเชื่อราว 43,000 ล้านบาท 2) โครงการ SMEs Secure+ เพิ่มความยืดหยุ่นในการเข้าถึงสินเชื่อโดยใช้ที่ดินเป็นหลักประกัน และที่กำลังจะออกมาเร็ว ๆ นี้ คือ 3) โครงการ SMEs Credit Portal ซึ่งเป็นโครงสร้างพื้นฐานที่ทำหน้าที่เป็น Platform กลางเชื่อมต่อระหว่าง SMEs ที่ต้องการสินเชื่อกับผู้ให้บริการทางการเงิน ช่วยให้ SMEs สามารถเข้าถึงสภาพคล่องได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ เพื่อลดธุรกรรมผิดกฎหมาย (Grey Economy) ธปท. ได้เข้ามาควบคุมการซื้อขายทองคำ ซึ่งช่วยลดแรงกดดันต่อค่าเงินบาท และได้ดำเนินการทำให้ปริมาณการซื้อขายทองคำผ่านแอปพลิเคชันที่เข้าข่ายน่าสงสัยว่าเป็นธุรกรรมสีเทา ลดลงจาก 4,000 กิโลกรัมเหลือ 700 กิโลกรัมต่อเดือน และได้เข้าไปกำกับธุรกรรมถอนเงินสดมูลค่าสูงกว่า 5 ล้านบาทขึ้นไป ทำให้ธุรกรรมประเภทนี้ลดลงประมาณ 35% ในเวลา 2 เดือน รวมถึงการให้สถาบันการเงินรายงานธุรกรรมที่มีลักษณะผิดปกติเข้าข่ายพนันออนไลน์ ในระยะต่อไป ธปท. จะให้ความสำคัญมากขึ้นกับการกำกับดูแลผู้ให้บริการทางการเงินทุกประเภทที่อยู่ภายใต้การกำกับของ ธปท. เพื่อลดธุรกรรมสีเทาที่เป็นปัญหากัดกร่อนโครงสร้างเศรษฐกิจของไทย

ขอบคุณครับ